

PM 2013:173 RI (Dnr 001-1255/2013)

Effektivare bredbandsstöd (SOU 2013:47)

Remiss från Näringsdepartementet

Remisstid den 31 oktober 2013

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen ”Effektivare bredbandsstöd (SOU 2013:47)” hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Näringsdepartementet har remitterat delbetänkandet ”Effektivare bredbandsstöd (SOU 2013:47)”. Regeringen vill ha synpunkter på betänkandet. Förslagen syftar till att hantera nuvarande och potentiella problemområden, avseende regelverk, styrning och uppföljning, samordning och legitimitet. Bedömningen är att dessa förslag främjar en mer effektiv hantering av frågor om bredbandsstöd i Sverige, på alla organisatoriska nivåer, vilket i sin tur möjliggör ett mer effektivt arbete för att nå målen i regeringens bredbandsstrategi. Förslagen riktar sig till aktörer på nationell och regional nivå. Ambitionen är att föreslå åtgärder som inte medför att byalagens engagemang i bredbandsutbyggnad minskar, även om förslaget innebär något striktare nationella styrformer än vad som för närvarande föreligger.

Remissen finns att läsa i sin helhet på regeringens hemsida:

<http://www.regeringen.se/sb/d/17075/a/219054>

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB och AB Stokab. Stockholms Stadshus AB och AB Stokab har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret instämmer i att det krävs en grundläggande infrastruktur med väl fungerande elektroniska kommunikationer, det vill säga en bredbandsinfrastruktur, för att det ska vara möjligt att använda och erbjuda digitala tjänster. Stadsledningskontoret ser därför positivt på förslag som främjar en mera effektiv hantering av frågor om bredbandsstöd i Sverige, på alla organisatoriska nivåer, vilket i sin tur möjliggör ett mer effektivt arbete för att nå målen i regeringens bredbandsstrategi. Det finns behov av nya, uppdaterade förordningar för samtliga program för statligt stöd till bredbandsutbyggnad i Sverige.

Mina synpunkter

God tillgång till effektivt bredband är en förutsättning för många aspekter i dagens moderna samhälle. En positiv utveckling på it-området ger effekter på såväl den ekonomiska tillväxten, den sociala välfärden som miljön.

I Stockholm har vi därför valt att satsa på en kraftig utbyggnad av ett öppet fibernät i absolut världsklass, via stadens bolag AB Stokab. Därigenom har idag cirka 90 procent av hushållen och nästan 100 procent av företagen tillgång till fiberuppkoppling med 100 Mbit/s. Genom ett sammanbindande nät i regionen är industriområden, alla större sjukvårdsinrättningar och tätorter i regionen dessutom anslutna till nätet.

Tack vare framsynthet inom detta teknikområde har Stockholm idag mycket goda förutsättningar att hålla jämna steg med såväl utveckling som efterfrågan, förutsättningar som även övriga delar av Sverige skulle dra fördel av. Jag ser därför positivt på förslagen i utredningen som avser främja en mer effektiv hantering av frågor om bredbandsstöd i landet och konstaterar att det finns behov av nya, uppdaterade förordningar för samtliga program för statligt stöd till bredbandsutbyggnad i Sverige. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets yttrande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Effektivare bredbandsstöd (SOU 2013:47)” hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 9 oktober 2013

STEN NORDIN

Bilaga

Effektivare bredbandsstöd – delbetänkande av Utredningen om utvärdering av bredbandsstrategin, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Karin Wanngård (S) enligt följande.

Jag instämmer i allt väsentligt om att Stockholm satsar på en kraftig utbyggnad av ett öppet fibernät

i absolut världsklass, via stadens bolag Stokab. En omfattande utbyggnad har skett och alla ägare av flerfamiljsfastigheter, samt de flesta företag/verksamheter i staden har tillgång till svarta fibrer. Vi instämmer också i att Stockholm idag har mycket goda förutsättningar att hålla jämna steg med såväl utveckling som efterfrågan, förutsättningar som även övriga delar av Sverige skulle dra fördel av.

Men staden har fortfarande inte möjliggjort småhusägarnas behov av tillgång till snabbt internet. Och vad gäller övriga flerfamiljsfastigheter ligger fibern alltför ofta passiv i marken,

framdragen till fastigheten men når inte hushållen, framförallt inte i det äldre bostadsbeståndet i Stockholm.

Stockholms skärgård nås inte heller av snabbt fibernät idag. Ett sätt att stärka arbetsmarknaden i skärgården är att investera i IT-infrastrukturen. Här behövs mer insatser göras för att permanenta och tillfälliga invånare får tillgång till snabb och säker elektronisk kommunikation.

Mycket av dagens offentliga och kommunala service påminner om bankernas manuella betjäning fram till slutet av 80-talet. Därefter gick övergången till telefonbanken och sedan Internet i rask takt. På samma sätt sker mycket av kommunikations- och informationsflödet mellan oss invånare i Stockholm och staden mer och mer elektroniskt. Stadens nämnder och styrelser är engagerade i utvecklingen av e-tjänster. Men för att ta del av den digitala samhällsservicen krävs både tillgång till IT-utrustning och internet. Det är en viktig demokrati- och jämlikhetsfråga att alla enkelt och utan stora kostnader kan använda internet för information, kommunikation och tillgång till service.

Stockholm bör och kan höja ambitionsnivån ytterligare i den digitala utvecklingen som ger god service och mer tillgänglig kommunikation. Därmed blir Stockholm ännu mer attraktiv som stad för boende, turister och företagare.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Maria Östberg Svaneling (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

ÄRENDET

Näringsdepartementet har remitterat delbetänkandet ”Effektivare bredbandsstöd (SOU 2013:47)”. Regeringen vill ha synpunkter på betänkandet.

Förslagen syftar till att hantera nuvarande och potentiella problemområden, avseende regelverk, styrning och uppföljning, samordning och legitimitet. Bedömningen är att dessa förslag främjar en mera effektiv hantering av frågor om bredbandsstöd i Sverige, på alla organisatoriska nivåer, vilket i sin tur möjliggör ett mera effektivt arbete för att nå målen i regeringens bredbandsstrategi. Förslagen riktar sig till aktörer på nationell och regional nivå. Ambitionen är att föreslå åtgärder som inte medför att byalagens engagemang i bredbandsutbyggnad minskar, även om förslaget innebär något striktare nationella styrformer än vad som för närvarande föreligger.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB och AB Stokab. Stockholms Stadshus AB och AB Stokab har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 september 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Digitalisering av samhället

Stadsledningskontoret kan konstatera, att i utredningens uppdrag ingår att göra en närmare analys av två insatsområden i bredbandsstrategin, nämligen Offentliga aktörer på marknaden och Bredband i hela landet.

Stadsledningskontoret vill därför inledningsvis framhålla att Stockholms stads vision är att Stockholm ska bli den främsta tillväxtregionen i Europa. Visionen för stadens bolag, Stokab, är att bygga ut och tillhandahålla ett öppet och passivt fibernät i absolut världsklass. Stokabs uppgift är att bygga och hyra ut samt underhålla ett passivt fibernät i Stockholmsregionen. Bolaget är konkurrensneutralt och ska tillhandahålla ett nät som är öppet för alla på likvärdiga villkor. Syftet med infrastrukturen och verksamheten är att stimulera en positiv utveckling för Stockholm genom att bidra till goda förutsättningar för IT-utvecklingen i regionen.

Nätet som upplåts är sannolikt världens största öppna fibernät med sina 1,25 miljoner fiberkilometer och mer än 15 000 anslutningspunkter. Stokab har över 800 kunder. Av dessa är över 100 operatörer, bland annat bredbandsleverantörer. Olika kunder använder fiberförbindelserna för olika ändamål. En mobiloperatör använder bland annat fiberförbindelser för att ansluta sina basstationer, medan en bank använder förbindelserna till att knyta ihop sina kontor.

Nätet har anslutits till i stort sett alla flerfamiljsfastigheter i Stockholms stad och kommersiella fastigheter vilket innebär att idag cirka 90 procent av hushållen och nästan 100 procent av företagen har möjlighet till fiberuppkoppling. Genom ett sammanbindande nät i regionen är industriområden, alla större sjukvårdsinrättningar och tätorter i regionen anslutna till nätet.

Samhällsekonomisk nyttoanalys

Den analys som utredningen beskriver visar att det inte alls är självklart att samhällsnyttan med bredbandsstöd, med nuvarande inriktning, på kort sikt överstiger kostnaderna. Kalkylen begränsar sig dock till de intäkter och kostnader som är hänförliga till de bredbandsprojekt som har

beviljats medel via landsbygdsprogrammet fram till 31 december 2012, vilket innebär att kalkylen inte säger något om övriga samhällsekonomiska effekter, på både kort och lång sikt. Stadsledningskontoret instämmer i att det också finns ett behov av att utveckla metodiken för värdering av nytta och kostnader med bredband i allmänhet och höghastighetsbredband i synnerhet.

Stadsledningskontoret har noterat att Acreo Swedish ICT AB¹ har genomfört en samhällsekonomisk analys avseende Stokabmodellen. Stokab har inspirerat flera kommun- och regionfiber nät runt om i Europa och världen och öppet-nät-modellen blir allt mer uppskattad. Stockholm citeras ofta som en internationell it-stad i världsklass. Acreos studie visar på en rad positiva effekter såsom ekonomiska besparingar för kommunen, lägre bredbandspriser för företag och nytta för slutanvändare. Det väl utbyggda fibernätet ger en lång rad indirekta effekter på samhället. Fibernätet möjliggör till exempel användning av molntjänster, videokonferens, sjukvård, utbildning på distans, och andra bandbredds-krävande tjänster som HD-TV, video on demand och annan strömmad media. Genom att bredband finns att tillgå skapas enligt flera undersökningar, ökad tillväxt och sysselsättning. Enligt Acreos bedömning har ”jobbvärdet” som fibernätet skapat i Stockholm beräknats till över 7 miljarder kronor.

Acreo har bedömt att kommun och landsting för egen del har gjort miljardbesparingar under perioden 1996-2012, genom att verksamheterna har kunnat förbindas med fiber. Genom att telekommunikationsoperatörerna i Stokabmodellen konkurrerar på likvärdiga villkor är konkurrensen knivskarp, vilket leder till lägre bredbandspriser för företagen. Stokab är en beställarorganisation som upphandlar tjänster och material i konkurrens på den privata marknaden. Upphandlings-förfarandet och de omfattande investeringar som gjorts genom åren har genererat en ekonomisk aktivitet som uppskattas till över 5 miljarder kronor hos leverantörsindustrin.

Stockholms stads bostadsföretag har även en betydande roll i bredbandsutvecklingen, bland annat för att de tidigt antog en bredbandspolicy om att installera fiber ända in i lägenheterna och att ansluta fastigheterna till Stokabs nät.

Vid en sammanställning av de effekter som avhandlas i Acreos studie är det värt att notera att nyttan med Stokab är nästan tre gånger större än investeringarna. Eftersom endast några få faktorer har beräknats, bedöms den totala avkastningen på investeringarna vara betydligt större.

Effektivare bredbandsstöd

Stadsledningskontoret kan konstatera att i den digitala agendan för Sverige framhålls att möjligheterna med it är enorma – en positiv utveckling på it-området ger effekter på den ekonomiska tillväxten, den sociala välfärden och miljön. It och internet ses också som en kraftfull global möjliggörare för en allt mer gränslös innovation över världen.

Stadsledningskontoret instämmer i att det krävs en grundläggande infrastruktur med väl fungerande elektroniska kommunikationer, det vill säga en bredbandsinfrastruktur, för att det ska vara möjligt att använda och erbjuda digitala tjänster. Stadsledningskontoret ser därför positivt på förslag som främjar en mera effektiv hantering av frågor om bredbandsstöd i Sverige, på alla organisatoriska nivåer, vilket i sin tur möjliggör ett mera effektivt arbete för att nå målen i regeringens bredbandsstrategi. Det finns behov av nya, uppdaterade förordningar för samtliga program för statligt stöd till bredbandsutbyggnad i Sverige.

Stadsledningskontoret instämmer i att det är viktigt att långsiktigt säkerställa att alla hushåll och företag har goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband.

Enligt delbetänkandet föreslås vidare att en nationell byanätskarta upprättas. Denna ska innehålla geografiska och tekniska uppgifter om befintliga nät, om stödfinansierade byanät och om geografiska områden inom vilka länsstyrelsen eller regionen gör bedömningen att en utbyggnad bör ske. Det huvudsakliga syftet med en sådan karta är att den ska underlätta ett samarbete mellan byalagen och olika operatörer. PTS föreslås få ett nationellt ansvar för kartan.

---

¹ Källa ACREO: STOKAB – EN SAMHÄLLSEKONOMISK ANALYS

Stadsledningskontoret vill betona att kommunerna bör ha ett samlat ansvar för alla medborgare vad gäller bredbandsutbyggnaden. Det är viktigt att det inte skapas flera olika lösningar i form av stadsnätsdokumentation i kommunen, vilka innebär ökade administrativa uppgifter. Stockholms stad har väl strukturerade rutiner och system för nätdokumentation av markförlagd infrastruktur. Stockholms stad har en stadsnätskarta i form av en samlingskarta som dokumenterar all markförlagd ledningsdragning. Detta är nödvändigt för att säkerställa hög säkerhet och tillgänglighet i nätet och förhindra att nätet kan skadas vid olika markarbeten. Stokab rapporterar också kontinuerligt till PTS. Vidare finns relevant ledningsinformation på webbplatsen ledningskollen.se. Stadsnätsdatabasen innehåller dessutom tjänster för gemensam lägesuppfattning (GLU) och centralt system för accesser (CESAR).

Stockholms stad och Stokab utarbetar gemensamt en väl etablerad plan över områden där utbyggnad bör ske.

Affärsmodeller

Stadsledningskontoret delar utredningens syn på riktlinjer för affärsmodeller. Med detta menas inte att PTS ska identifiera exakt vilka affärsmodeller som ska användas i de stödfinansierade näten, utan snarare att myndigheten ska klargöra de rättsliga ramarna för affärsmodellerna. Med affärsmodeller avses i detta sammanhang i första hand frågor som rör upphandlingsförfarande och förvaltning av näten (inklusive frågor som rör ägande, drift och eventuella överlåtelser). Detta innebär att riktlinjerna ska förklara vilka rättsliga principer som måste vara vägledande i frågor som rör exempelvis upphandling och förvaltning av näten.

Utredningens förslag innebär vidare att utförandet av marknadsanalyser bör ligga på regional nivå (länsstyrelse) och att stödmottagarna i samband med ansökan om stöd, godkänner den marknadsanalys som har genomförts.

Vad gäller den regionala nivån föreslås att det som i dag är nationella medfinansieringsmedel slås ihop med ordinarie bredbandsstöd inom landsbygdsprogrammet.

Länsstyrelserna handlägger ansökningar om dessa medel.

Nationella medfinansieringsmedel fördelas ut på varje länsstyrelse enligt den fördelningsnyckel som i dag används för regional fördelning inom landsbygdsprogrammet.

Ett särskilt stöd föreslås för tillsättande av bredbands-koordinatorer. De årliga kostnaderna har beräknats till 10 mnkr för riket som helhet. Stödet föreslås i vart fall finnas under den period som regeringen satt upp för att bredbandsmålen ska uppnås, alltså till 2020.

Stadsledningskontoret delar inte förslaget att ansvaret för utförandet av nya uppgifter tillförs länsstyrelserna och tillsättande av bredbandskoordinatorer med placering vid länsstyrelserna. Stadsledningskontoret anser i stället att en resurs bör tillföras den politiskt styrda regionala organisationen (kommunförbund eller regionförbund) för att bidra till ökade regionala insatser vad gäller information till, samverkan mellan och koordinering av berörda regionala aktörer i bredbandsfrågor samt för att arbeta med strategiska frågor på bredbandsområdet. I detta ingår också ett behov av ökade insatser vad gäller regionala uppföljningar inom bredbandsområdet.

Stadsledningskontoret ser positivt på att PTS ges i uppdrag att ta fram en central webbplats som innehåller alla nationella riktlinjer för bredbandsstöden samt övrigt relevant material.

Regeringens bredbandsstrategi

I regeringens bredbandsstrategi formuleras två mål. Dels bör 90 procent av alla hushåll och företag senast år 2020 ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, dels bör alla hushåll och företag ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband. Vad dessa möjligheter egentligen motsvarar, i termer av hastigheter på bredbandet, konkretiseras inte i bredbandsstrategin. I den europeiska digitala agendan är målsättningen att alla i

Europa ska ha tillgång till bredband om minst 30 Mbit/s år 2020.

Stadsledningskontoret kan konstatera att redan i dag kan allt fler på den svenska marknaden få tillgång till bredband med hastigheter på 100 Mbit/s. Av PTS

Sammanfattning SOU 2013:47 senaste bredbandskartläggning, framgår att 53 procent av hushållen och företagen hade tillgång till bredband om 100 Mbit/s och att uppskattningsvis 27 procent av alla hushåll med nödvändig infrastruktur för att köpa internetabonnemang som medgav 100 Mbit/s, hade gjort så i oktober 2012.

Stadsledningskontoret har uppmärksammat att efterfrågan på tjänster som kräver högre bredbandshastigheter driver utvecklingen av både snabbare bredbandsnät och utvecklingen av sådana tjänster – men det finns också ett omvänt förhållande som innebär att utbudet på alltmera avancerade tjänster ständigt växer och i sin tur driver efterfrågan. Stadsledningskontoret anser att Stockholms stad, genom Stokabs nät med en väl utbyggd bredbandsinfrastruktur, har goda förutsättningar att möta denna efterfrågan.